

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी

(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

“ज्योतिमय” परिसर,
सरभेज-गांधीनगर छाईवे,
छारोडी, अमदावाढ-382 481

E-mail: feedback@baou.edu.in

Website : www.baou.edu.in

सत्रीयकार्य ओगष्ट – 2017

स्नातक पढवी अभ्यासक्रम

बी.ऐ. प्रथम वर्ष

राज्यशास्त्र पेपर-01

राज्यशास्त्रनो परियथ

अभ्यासकेन्द्रने सॉपवानी छेढवी तारीख

30/04/2018

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્ર,

બી.એ.અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા બદલ આપને અમારા વતી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન. આપ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છો જેમાં આપની ઉપર અધ્યાપકનું કોઈ અંકુશ નથી. આ પદ્ધતિમાં આપને સ્વંય અનુશાસન અપનાવવું જરૂરી છે. આપને આપના વિષયની કેડીટ અનુસાર આ વિષયમાં દૈનિક 2 કલાક સમય ફાળવવો આવશ્યક છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું ફોર્મેટ એ આપની સત્રાંત પરીક્ષાના ફોર્મેટ પ્રમાણે જ રાખવામાં આવેલ છે, જેથી અમારી પરીક્ષાની તૈયારી અર્થે યોગ્ય સમજ માટે સ્વાધ્યાયકાર્ય ખૂબ ઉપયોગી છે. સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપને મળેલી અભ્યાસ-સામગ્રીમાંથી સીધા જ કોપી કરવાના નથી, આપ જે વાંચન કરો છો, જે સમજો છો, તે આપની પોતાની ભાષામાં લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું પુનઃમૂલ્યાંકન થતું નથી જો કોઈ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં ઓછા ગુણ હોય તા ફરીથી લખેલું સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વિકારવામાં આવશે નહીં. જેથી આપ પ્રથમ વખતે જ વ્યવસ્થિત જવાબો લખી જમા કરાવશો. જેથી સારામાં સારા ગુણ મેળવી શકશો અને ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકશો.

ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ સહ,

સ્વાધ્યાયકાર્ય વિભાગ

અગત્યની સૂચનાઓ

- સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ: **30/04/2018** છે, તો આ સમય મર્યાદામાં આપે સ્વાધ્યાયકાર્ય લખી જમા કરાવવું જરૂરી છે.
- સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની રસીદ લેવી ફરજિયાત છે. જેથી ભવિષ્યમાં સ્વાધ્યાયકાર્યને લગતી કોઈ પૂછપરછ કરવી હોય તેના ઉકેલમાં રસીદ રજૂ કરી શકાય.
- તમારા ચેક થઈ ગયેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય તમારી સત્રાંત પરીક્ષા પહેલા જ કેન્દ્ર પર રસીદ બતાવી પરત લેવા જેથી પરીક્ષાના વાંચન અર્થે પણ તેને ઉપયોગમાં લઈ શકાય.
- બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવા માટે **11** ગુણ લાવવા જરૂરી છે, જો તેનાથી ઓછા ગુણ હોય તો તે સ્વાધ્યાયકાર્યમાં વિદ્યાર્થી નપાસ માનવામાં આવશે, અને તે સ્વાધ્યાયકાર્ય નવા સત્રનું મેળવીને ફરીથી લખવાનું રહેશે.
- સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ વગર ફાઈનલ માર્કશીટ મેળવી શકાશે નહીં.
- લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યનું પ્રશ્નપત્ર ફરજિયાત જોડવું.
- આ પછીનું પેજ વિદ્યાર્થીએ પ્રિન્ટ કાઢી તેમાં માંગેલ માહિતી ભરી લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રથમ પેજ ઉપર લગાવવું.

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમનું નામ : એફ.વાય.બી.એ.

પાઠ્યક્રમનું નામ : રાજ્યશાસ્ત્રનો પરિચય

નોંધણીનંબર : _____

અભ્યાસકેન્દ્રનું નામ : _____

નામ : _____

અભ્યાસકેન્દ્ર કોડ નં. : _____

સરનામું : _____

_____

_____

મોબાઈલ નંબર : _____

ઈ-મેઈલ : _____

વિદ્યાર્થીની સહી : _____

તારીખ : _____

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમ : બી.એ. પ્રથમ વર્ષ

રાજ્યશાસ્ત્ર પેપર-01

પાઠ્યક્રમ : રાજ્યશાસ્ત્રનો પરિચય

સત્રીયકાર્ય ઓગસ્ટ-2017

કુલ ગુણ-30

ઉત્તીર્ણ થવાનું ધોરણ : 11ગુણ

વિભાગ-ક નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ 800 શબ્દોમાં આપો. (8X1=8)

(1) રાજ્યશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપી રાજકારણનાં અભ્યાસ માટેનાં અભિગમોની ચર્ચા કરો.

અથવા

(1) એરીસ્ટોટલે કરેલું રાજ્યનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

વિભાગ-ખ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે) (4X2=8)

(1) રાજ્યનો અર્થ આપી રાજ્યનાં મૂળ તત્ત્વોનું વર્ણન કરો.

(2) રાજ્ય અને રાષ્ટ્ર વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(3) કાયદાનો અર્થ આપી તેનાં પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ-ગ આશરે 300 શબ્દોમાં નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (3X3=9)

(1) સ્વતંત્રતાનો ઉદારવાદી ખ્યાલ

(2) જ્હોન રોલ્સનો ન્યાયનો સિદ્ધાંત

(3) સમાનતાનાં પ્રકારો

(4) પ્લેટોનો સામ્યવાદ અંગેનો સિદ્ધાંત

વિભાગ-ઘ ખરા-ખોટા લખો.

(0.5X10=5)

- (1) પ્લેટોની દ્રષ્ટિએ સદગુણ એ જ્ઞાન છે.
- (2) એરીસ્ટોટલનાં મતે મનુષ્ય સ્વભાવથી રાજકીય પ્રાણી છે.
- (3) સારા રાજ્યનો પાયો બહુમતીનું શાસન નથી.
- (4) રાજ્ય અને રાષ્ટ્ર સમાન છે.
- (5) ન્યાય એક કળા છે.
- (6) જૂલમશાહી વિકૃત બંધારણોમાં ખરાબમાં ખરાબ બંધારણ છે.
- (7) સ્થિરતા માટે મિશ્ર બંધારણો જરૂરી છે.
- (8) બૌદ્ધ ધર્મનાં ‘ દિગ્ગનિકાય ‘ ગ્રંથમાં રાજ્યની ઉત્પત્તિની કલ્પનાં કરવામાં આવી છે.
- (9) એરીસ્ટોટલને રાજ્યશાસ્ત્રનાં પિતા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (10) એરીસ્ટોટલે વિશ્વનાં કુલ 158 દેશોનાં બંધારણોનો અભ્યાસ કર્યો હતો.